

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Economische Zaken

De EU-exotenverordening; een update

Wiebe Lammers

Team Invasieve Exoten

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

E-mail: j.w.lammers@nvwa.nl

18 december 2014

Themadag Werkgroep Exoten - Leiden

18 december 2014

Inhoud presentatie

EC voorstel voor exotenregelgeving:

- » *De voorgeschiedenis*
- » *De inhoud*
- » *Vorbereidingen in Nederland*

EU exotenverordening; **- *De voorgeschiedenis* -**

**Biodiversity's
Ticking
Time Bomb**

1992

Biodiversiteitsverdrag (1992)
(Convention on Biological Diversity,
Artikel 8h)

2008

EU Strategy on Invasive Alien Species

2009 - 2012

Periode van onderzoeksrapporten, adviezen,
expertwerkgroepen en consultaties

Sep 2013

EC presenteert voorstel voor nieuwe
exotenregelgeving (verordening)

Okt 2013

Co-decisieprocedure: Proces van
verbetervoorstellen en instemming in

- medio 2014

Europees Parlement & EU-Lidstaten
(16-4-2014) (28-9-2014)

4 nov 2014

Publicatie van de verordening in
The Official Journal of the European Union

1 januari 2015

Datum van inwerkingtreding van de
exotenverordening

Vanaf 1 januari 2015 gaan 'termijnen lopen', o.a.:

- Binnen 1 jaar eerste soortenlijst (Unielijst) voor goedkeuring in Comité;
- Binnen 1 jaar functionerende structuur voor importinspecties;
- Binnen 18 maanden na vaststellen Unielijst functionerend surveillancesysteem;
- Binnen 18 maanden na vaststellen Unielijst pathwayanalyse uitgevoerd door LS.

EU exotenverordening;

- *De inhoud* -

1. Alien species = Uitheemse soort (= Exoot)

Levende exemplaren van soorten, ondersoorten of lagere taxa van dieren, planten, schimmels of micro-organismen die zijn geïntroduceerd buiten hun natuurlijke verspreidingsgebied, met inbegrip van alle delen, gameten, zaadcellen, eicellen of propagulen van die soorten alsook alle kruisingen, variëteiten of rassen, die kunnen overleven en zich vervolgens kunnen voortplanten

2. Invasieve uitheemse soort (= Invasieve exoot)

Een uitheemse soort waarvan is vastgesteld dat de introductie of verspreiding ervan een bedreiging is of nadelige gevolgen heeft voor de biodiversiteit en aanverwante ecosystemendiensten

3. Voor de Unie zorgwekkende invasieve uitheemse soort

Invasieve uitheemse soort waarvan de negatieve effecten zodanig zijn dat gezamenlijk optreden op het niveau van de Unie vereist is -> 'Unielijst'

4. Voor een LS zorgwekkende invasieve uitheemse soort

Invasieve uitheemse soort, anders dan 3, waarvoor een lidstaat op basis van wetenschappelijk bewijsmateriaal (...) van mening is dat de nadelige gevolgen (...) van die soort significant zijn (...) en maatregelen op het niveau van die lidstaat vereisen

4. Ecosysteemdiensten

De directe en indirecte bijdragen van ecosystemen aan het menselijke welzijn.

Denk aan: recreatie, medicijnen uit de natuur, voedsel, watervoorziening, etc

BIODIVERSITY ECOSERVICES

Living Planet and Human Well-Being

PROVISIONING
Food

PROVISIONING
Raw Materials

REGULATING
Natural Disasters

REGULATING
Pollination

CULTURE
Tourism

PROVISIONING
Fresh Water

PROVISIONING
Medicinal Resources

REGULATING
Waste-Water Treatment

REGULATING
Biological Control

CULTURE
Recreation and Health

REGULATING
Local Climate

REGULATING
Carbon Storage

REGULATING
Erosion and Fertility

HABITAT
Species and Ecosystems

HABITAT
Genetic Diversity

CULTURE
Spiritual Experience

CULTURE
Aesthetic Appreciation

Icons: Jan Sasse / TEEB
Design: Globaia

Een soort komt in aanmerking voor opname op de *Unielijst* als:

- a) De soort **uitheems** is op het hele grondgebied van de Unie;
- b) De soort een **leefbare populatie** kan vormen en zich **verspreiden**;
- c) De soort waarschijnlijk aanzienlijke **nadelige gevolgen** heeft voor biodiversiteit en aanverwante ecosysteemdiensten, en ook nadelige gevolgen kunnen hebben voor de menselijke gezondheid of de economie;
- d) Gecoördineerd optreden op **Unieniveau** nodig is om de introductie, vestiging of verspreiding van de soort te voorkomen;
- e) Opname van de soort op de **Unielijst** de nadelige gevolgen ervan daadwerkelijk zal voorkomen, tot een minimum beperken of verzachten.

Soorten op de Unielijst mogen niet opzettelijk:

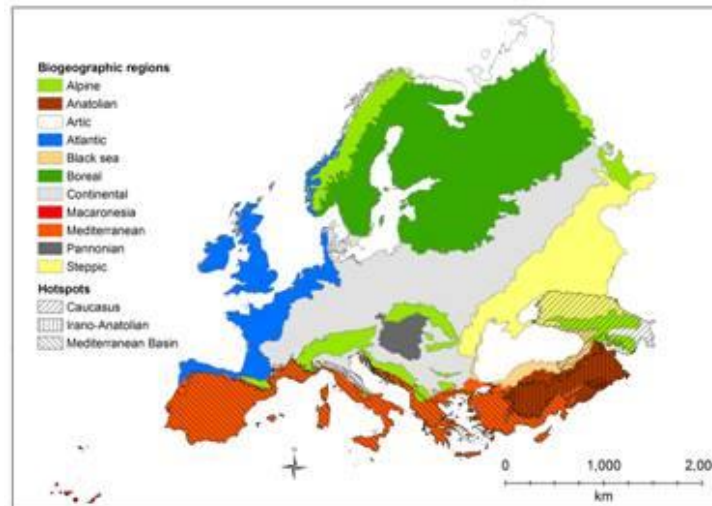
- a) op het grondgebied van de Unie worden **binnengebracht**;
- b) worden **gehouden**;
- c) worden **gekweekt**, ook niet in een gesloten omgeving;
- d) naar, uit of binnen de Unie worden **vervoerd**;
- e) in de **handel** worden gebracht;
- f) worden **gebruikt** of **uitgewisseld**;
- g) worden toegestaan zich **voort te planten**, te worden **gekweekt** of **geteeld**, ook niet in een gesloten omgeving;
- h) worden **vrijgelaten** in het milieu.

Nationale lijst

Naast de Unielijst mogen LS een nationale soortenlijst opstellen en maatregelen tegen die soorten nemen.

Voor soorten op de nationale lijst kunnen ook regionale afspraken (*bioregio*) afgesproken worden

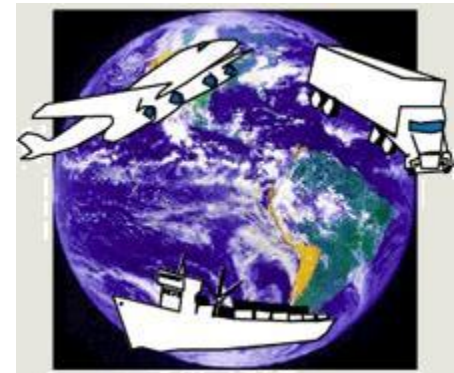

Pathways

LS moeten actieplannen opstellen voor belangrijke pathways van onopzettelijke introducties van tenminste de soorten op de Unielijst.

Deze actieplannen bevatten in ieder geval:

- Voorlichting (vergroten bewustwording)
- Maatregelen ter vermindering van contaminatie
- Grenscontroles gericht op de pathways

Vroegtijdige opsporing en snelle uitroeiing

Surveillance / toezichtstelsysteem

- ❑ Doel: nieuwe populaties van Unielijstsoorten snel ontdekken;
- ❑ Survey, monitoring, etc;
- ❑ Dekt gehele nationale grondgebied af, inclusief mariene gebied

Officiële grenscontroles:

- ❑ Voorkómen van opzettelijke introducties van Unielijstsoorten

Vroegtijdige opsporing en snelle uitroeiing

LS moeten na detectie van een populatie van Unielijstsoort:

- ❑ Binnen 3 maanden na notificatie uitroeiingsmaatregelen nemen
- ❑ De populatie volledig en permanent te verwijderen, rekening houdend met ongewenste effecten (mens, milieu, niet doelsoorten)
- ❑ Effectmonitoring uitvoeren

Besluit tot niet uitvoeren eliminatie

LS kan op basis van *degelijk wetenschappelijk bewijs* besluiten de eliminatie niet uit te voeren als is voldaan aan één van de volgende voorwaarden:

- Eliminatie is technisch niet uitvoerbaar;
- Kosten staan niet in verhouding tot de baten;
- De actie geeft ernstige nadelige gevolgen voor mens, milieu of andere soorten

De Europese Commissie heeft de mogelijkheid dit besluit te verwerpen als aan bovenstaande niet is voldaan.

LS-besluit niet verworpen? -> **Beheermaatregelen**

Beheermaatregelen

Plicht tot uitvoeren van beheermaatregelen voor Unielijstsoorten die **wijdverspreid gevestigd** zijn of waarvoor **eliminatie niet wordt uitgevoerd**

- Doel: negatieve gevolgen minimaliseren
- Maatregelen nemen op basis van kosten-batenanalyse
- Maatregelen nemen om een populatie uit te roeien, te beheersen of in te dammen.
- Commercieel gebruik van reeds gevestigde soorten kan, indien strikt gemotiveerd, tijdelijk worden toegestaan als onderdeel van de beheermaatregelen
- Bij risico van grensoverschrijding: buurland informeren en zo

Overige punten

- ❑ **Overgangsregeling** voor bezitsverbod: dieren van de Unielijst mogen worden gehouden tot ze een natuurlijk dood sterven, mits deze al in bezit waren voor 1-1-2015 en niet kunnen ontsnappen en voortplanten.
- ❑ De Commissie wordt bijgestaan door een **comité** met vertegenwoordigers van alle LS.
- ❑ Over de Unielijst brengt het Comité op basis van **meerderheid** van stemmen advies uit aan de CIE (die dit vervolgens overneemt).
- ❑ Een **wetenschappelijk forum** met door de LS aangewezen deelnemers brengt advies uit over o.a. risicobeoordelingen en

EU-exotenverordening:

- Voorbereidingen in Nederland -

Unielijst

- ❑ Workshop NVWA – juni 2014
- ❑ I.o.v. NVWA start NEC-E nu een project op waarbij expertpanels (wetenschappers, terreinbeheerders, waterschappen, provincies en andere overheden) 160-180 soorten beoordelen op risico en *manageability* in Nederland – resultaat voorjaar 2015
- ❑ NVWA-advies aan EZ: welke soorten kan NL wel / niet ondersteunen voor opname op de Unielijst? – na bovenstaand project

Implementatieplan

- ❑ O.l.v. EZ wordt een implementatieplan gemaakt.
- ❑ Hierin aandacht voor *wie – wat – wanneer* moet doen i.r.t. implementatie van de EU-exotenverordening.
- ❑ Tijdens deze fase samenwerking met alle relevante stakeholders.
- ❑ Uitvoering: 2015 – 2016

Bedankt voor uw aandacht!

Vragen?

